

روزنامه

سال هشتم / شماره ۲۳۷
۱۳ دیماه ۱۴۰۱ / قیمت ۲۰۰۰ تومان

میزان آلودگی هوای اصفهان، هفت برابر استاندارد جهانی است؛

اصفهان در محاصره مازوت

کاهش دمای هوا، محدودیت مصرف برق و قطعی گاز برخی صنایع، همچون سیمان و فولاد، سیاست تکراری زمستان سرد از سال گذشته است. سیاستی که در پی آن با دستور شورای عالی امنیت ملی، فرمان مازوت سوزی برای برخی صنایع از جمله نیروگاه‌ها را به همراه داشت و باعث شد تا این روزها هوای کلانشهرهای بزرگ از جمله اصفهان در اسارت انواع آلاینده‌ها قرار گیرد. به گفته کارشناسان در حال حاضر، آلودگی منتشر شده از نیروگاه شهید محمد منتظری، هفت برابر استاندارد اروپاست؛

۲-

صدر نشینی فیلتر شکن‌ها

۳-

موج زودگذر یا شروع بهمن

۷-

تبخیر سرمایه‌ها

۵-

جاده اقتصاد هموار نیست

نوسان: قدرت‌الله امام‌وردی، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی بر این باور است که بانک مرکزی باید در گام نخست به دنبال استقلال باشد و فرمان‌پذیری از دولتی‌ها و رییس‌جمهور را کنار بگذارد.

این اقتصاددان سیاست «تثبیت نرخ ارز» در یک عدد خاص را اشتباه خواند و گفت: اقتصاد با دستور پیش نمی‌رود و متأسفانه دولت سیزدهم از رییس‌جمهور تا بقیه مسوولان عادت دارند با کلمه «باید» اقتصاد را کنترل کنند، این در حالی است که اقتصاد هم شبیه به یک موجود زنده و پویاست و کوچک‌ترین دخالت و کنترلی را بر نمی‌تابد و نتایج ناامیدکننده‌ای را به دنبال دارد و متأسفانه سیاست‌گذاران چندان درگیر آن نیستند و این مردم هستند که هزینه این سیاست‌گذاری‌ها در بازار را می‌دهند.

این کارشناس اقتصادی ادامه داد: این سخن رییس کل بانک مرکزی در مورد دلار نیمایی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان در دوره‌های گذشته نیز مورد آزمایش قرار گرفته و دلار ۴۲۰۰ تومانی هم بر اساس همین مبنا شکل گرفت و امروز تنها عدد آن تغییر کرده است. این در حالی است که در گذشته همین سیاست منجر به گسترش رانت و فساد شد.

امام‌وردی خاطرنشان کرد: پس از سخنان رییس جدید بانک مرکزی سیگنال افت قیمتی به بازار وارد شد و در روز شنبه شاهد آن بودیم که بورس با ریزش شدیدی روبرو شد و حدود ۵۷ هزار واحد افت داشت و پیام این مساله این است که سخنان مقامات ارشد در حوزه پولی و مالی باید بسیار محتاطانه باشد. او در واکنشی به این گفته رییس کل بانک مرکزی که حتما در بازار آزاد دخالت می‌کنیم نیز گفت: در مجموع هرگونه تفکر سرکوب و مداخله قیمتی تفکری اشتباه است و هیچگاه این مداخلات و سرکوب‌ها در ایران جواب نداده است.

برای چندمین بار است که این مساله در کشور آزمایش می‌شود و هر شخصی هم که در جایگاه ریاست بانک مرکزی قرار می‌گیرد به تصور اینکه قادر است با بگیر و ببندها و محدودیت‌ها بازار ارزی را به دست گیرد باز هم اشتباه می‌کند و در نهایت دود آن به چشم مردم عادی می‌رود.

او با بیان اینکه رییس جدید بانک مرکزی شهامت زیادی دارد که در شرایط کنونی این سمت را پذیرفته است، افزود: در وضعیت کنونی نه جاده همواری در اقتصاد وجود دارد و نه خودروی سالمی وجود دارد و این خودرو مستهلک شده و از طرف دیگر هم قوانین و مقررات بانکی و نظارتی هم به گونه‌ای نیست که ایشان قادر به تغییر آن باشد. به اعتقاد بنده در صورتی که آقای فرزین بخواهد در این سمت خوشنام باقی بماند باید در گام نخست به دنبال استقلال بانک مرکزی باشد و فرمان‌پذیری دولتی‌ها و رییس‌جمهور نباشد و نظرات خود را اعمال کند.

صادرات ایران در پایین‌ترین سطح ۱۴۰۱

جدیدترین آمار گمرک ایران نشان می‌دهد، شکاف بین صادرات و واردات کماکان به نفع واردات است. به تعبیر دیگر تراز تجاری کشور بر مبنای آمار تجمیعی ماهانه، برای ششمین ماه متوالی منفی بماند. بعد از اینکه تراز تجاری در بهار ۱۴۰۱ رکورد سه پیروزی متوالی را برای صادرات در مقابل واردات رقم زد؛ تجارت ایران دچار ناترازی شد که کماکان ادامه دارد. براساس داده‌های ۹ ماهه ابتدای سال جاری، تراز تجاری به منفی ۶ میلیارد و ۳۶۹ میلیون دلار رسیده است.

خبر کوتاه

میزان آلودگی هوای اصفهان، هفت برابر استاندارد جهانی است؛

اصفهان در محاصره مازوت

هزینه‌های مازوت سوزی را مردم می‌دهند

میزان آلودگی بر شهر اصفهان، می‌گوید: با اینکه نیروگاه شهید محمد منتظری در مسیر باد غالب نیست، اگر کل نیروگاه منتظری با مازوت سوزانده شود، حدود ۶ درصد ذرات معلق اصفهان را افزایش می‌دهد و اکسید گوگرد اصفهان را حدود ۳،۵ برابر خواهد کرد، از سوی دیگر مقدار

زیادی اکسید نیتروژن به هوای اصفهان اضافه می‌کند. او می‌گوید: اگرچه برخی کشورهای دنیا همچون هندو چین و حتی در اروپا و آمریکا از سوخت مازوت استفاده می‌کنند، اما دو مسئله وجود دارد؛ نخست مازوت تولیدی آنها استاندارد و میزان گوگرد حاصل از این سوخت نیم درصد است، در حالیکه این عدد در ایران بین ۳ تا ۵ درصد است. دوم اینکه در دنیا فیلترهای تصفیه مازوت وجود دارد و صنایع تمام گازهای آنها همچون اکسید گوگرد و اکسید نیتروژن را تصفیه می‌کنند و باید توجه شد این گازها بعد از تصفیه، مشکلی نخواهند داشت، اما در ایران هیچ یک از این گازها و حتی مازوت تصفیه نمی‌شوند و در حال حاضر هیچ یک از نیروگاه‌های اصفهان و ایران، توان تصفیه این گازها را ندارند و هزینه این کار آنقدر زیاد است که هیچ صنعتی برای دو یا سه ماه زیر بار این کار نمی‌رود. به گفته این عضو کارگروه پژوهشی آلودگی هوای دانشگاه اصفهان، در محاسبات سال ۹۹ خسارت بهداشتی ناشی از ذرات $PM_{2.5}$ در اصفهان حدود ۴۵۰ تا ۶۰۰ میلیون دلار بود، همچنین آلودگی $PM_{2.5}$ اصفهان، هفت برابر استاندارد جهانی است و این شاخص اصفهان حتی از تهران شرایط بدتری را تجربه می‌کند و این میزان آلودگی نتیجه فقر دولت و مردم است، در حالیکه برای این شرایط باید هزینه شود.

کاهش دمای هوا، محدودیت مصرف برق و قطعی گاز برخی صنایع، همچون سیمان و فولاد، سیاست تکراری زمستان سرد از سال گذشته است. سیاستی که در پی آن با دستور شورای عالی امنیت ملی، فرمان مازوت سوزی برای برخی صنایع از جمله نیروگاه‌ها را به همراه داشت و باعث شد تا این روزها هوای کلانشهرهای بزرگ از جمله اصفهان در اسارت انواع آلاینده‌ها قرار گیرد؛

هفته نامه نوسان / گروه شهری

حسین احمدی کیا با اشاره به اینکه میزان گوگرد مازوت مورد استفاده در نیروگاه‌ها بالاست، در حالیکه استاندارد گوگرد مورد استفاده نیروگاه‌های دنیا نیم درصد است، توضیح می‌دهد: اگر نیروگاهی بخواهد مازوت را تصفیه کند ۵۰۰ میلیون دلار هزینه نیاز دارد که در شرایط فعلی اقتصاد کشور امکان پذیر نیست، اما اگر بخواهند گاز خروجی نیروگاه را تصفیه کنند نیز باید چیزی حدود ۳۸۰ میلیون دلار هزینه کنند که نه تنها توان پرداخت این هزینه را ندارد، بلکه نیروگاه‌ها دانش فنی این کار را هم ندارند. به گفته این پژوهشگر، در این شرایط خود پالایشگاه اصفهان باید مازوت تولیدی خود را تصفیه کند که متحمل حدود ۸۰۰ میلیون دلار هزینه می‌شود و از سوی دیگر برای این کار نیازمند میزان زیادی کاتالیست است که باید از خارج وارد کشور شود، در حالیکه در دنیا تولید مازوت ممنوع است، چراکه مازوت را می‌توان به مواد بهتر همچون بنزین و گازوئیل تبدیل کرد.

او تأکید می‌کند: در حال حاضر آلودگی منتشر شده از نیروگاه شهید محمد منتظری، هفت برابر استاندارد اروپاست و محاسبات نشان می‌دهد که گوگرد حاصل از آن $1200 ppm$ است، در حالیکه استاندارد اروپا $140 ppm$ است. احمدی کیا با اشاره به تاثیر این

دمای هوا، مصرف مازوت کاهش و سوخت گاز جایگزین آن می‌شود، اما با توجه به پیش بینی تداوم سرما تا اسفند ماه، احتمالاً مازوت سوزی نیروگاه شهید منتظری تا آن زمان هم ادامه می‌یابد. به گفته نوحی، اگرچه نصب فیلتر بر اگزوز نیروگاه شهید منتظری ضرورت دارد و از سوی دیگر سوخت مازوت باید توسط پالایشگاه گوگردزدایی شود و این اقدامات در دستور کار است که البته هزینه بر است و باید برای هر دو پیش بینی هزینه و زمان شود؛ متأسفانه فعلاً هزینه‌های مازوت سوزی را مردم می‌دهند و بنابر آمارهای دانشگاه علوم پزشکی شاهد افزایش بیماری‌های ناشی از آلودگی هوا هستیم.

هزینه‌های مازوت سوزی

عضو کارگروه پژوهشی آلودگی هوای دانشگاه اصفهان درباره مازوت سوزی در اصفهان می‌گوید: در محاسبات من اگر کل نیروگاه شهید محمد منتظری مازوت سوزی کند، روزانه حدود ۵۶۰ تن در روز اکسید گوگرد منتشر می‌کند، بنابراین مصرف مازوت در شش واحد این نیروگاه روزانه میزان بالای اکسید گوگرد منتشر می‌کند این در حالی است که نیروگاه‌ها باید گوگرد حاصل از مازوت سوزی را تصفیه کنند، اما به چند دلیل توان این کار را ندارند.

علی قاسم زاده، شهردار اصفهان با انتقاد از این وضعیت، می‌گوید: خودروها سهم ۵ درصدی در آلودگی هوا دارند و مبدأ بیشتر آلاینده‌ها کارخانجات اطراف شهر است، همچنین با وجود خشکی زاینده‌رود و مازوت‌سوزی توسط نیروگاه اصفهان، شرایط بدی در اصفهان ایجاد شده و امیدواریم در این تصمیم تجدیدنظر شود. سخنگوی اصفهان برق استان اصفهان نیز در این باره به «نوسان» می‌گوید: از ۱۱ نیروگاه اصفهان، سه نیروگاه آبی است و از هشت نیروگاه دیگر تنها نیروگاه شهید محمد منتظری قابلیت استفاده از سوخت مازوت را دارد. به گفته محمدرضا نوحی از هشت واحد نیروگاه شهید منتظری دو واحد به دلیل تعمیرات دوره ای تا پایان سال خارج از مدارند، اما به دلیل قطع گاز، شش واحد دیگر این نیروگاه به دستور شورایی امنیت ملی کشور به دلیل برودت هوا و محدودیت مصرف سوخت گاز، باتوجه به قابلیت مازوت سوزی، این واحدها امسال هم برای تولید برق از سوخت مازوت استفاده می‌کنند.

مازوت سوزی ادامه دارد

او درباره اینکه مازوت سوزی نیروگاه‌ها تا چه زمانی ادامه می‌یابد، می‌گوید: شرایط آب و هوایی در مازوت سوزی دخیل است و به طور قطع با افزایش

مالیات روی بورس!

نوسان: ناظران اقتصادی بر این باورند که طرح مالیات بر عایدی سرمایه در کوتاه مدت می تواند تأثیر بسزایی روی بورس و ورود نقدینگی به آن داشته باشد.

یعنی سرمایه گذاران در کوتاه مدت برای فرار از مالیات، سرمایه خود را وارد بورس می کنند تا سود بیشتری کسب کنند. به ویژه در مقطع کنونی با توجه به موج تورمی جدید و تلاطم در بازارهای موازی، بورس می تواند به عنوان مقصد مناسبی برای جذب پول های سرگردان عمل کند و آرامش را به بازارهایی نظیر طلا و سکه، ارز و مسکن بازگرداند.

با این حال اما تاکنون این طرح به درستی انجام نشده و در نتیجه بورس نتوانسته است در موقعیت فعلی از استعداد خود برای جذب پول بهره مند شود. آمارهای ورود و خروج پول حقیقی در بازار سرمایه این فرضیه را تأیید می کنند.

برزو حق شناس، کارشناس بازارهای مالی در گفت و گو با تجارت نیوز گفت: «مالیات بر عایدی سرمایه در یک اقتصاد با ثبات و معقول، منطقی است و باعث می شود که پول سفته بازها وارد بازارهای مصرفی همانند مسکن، خودرو و... نشود؛ اما شرایط اقتصادی تورمی باعث شده که بخشی از پول ها و نقدینگی موجود در بازار به سمت سفته بازی برود.» وی اظهار کرد: «ما یک تورم نهادینه در اقتصاد کشور داریم و عامل این تورم نیز دولت است. علت تورم نیز به ناترازی بانکها، کسری بودجه و امثال این موارد برمی گردد.»

این کارشناس بازار سرمایه ادامه داد: «حال اگر مالیات بر عایدی سرمایه در کشور اجرایی شود؛ یعنی دولت از بی کفایتی خود مالیات می گیرد. دولت یک بار از مردم به علت تورم ایجاد شده و تضعیف پول ملی مالیات می گیرد و یک بار هم مالیات از عایدی سرمایه دریافت می کند.» حق شناس تشریح کرد: «قرار است بازار سرمایه معاف از مالیات عایدی سرمایه باشد به واسطه همین موضوع در کوتاه مدت نقدینگی وارد بازار سهام می شود.

اما توصیه من این است که فعالان بورسی نسبت به این مالیات خوش بین نباشند چرا که اقتصاد کشور و سیاست خارجه ما وضعیت خوبی ندارد.»

این کارشناس بازار سرمایه تأکید کرد: «مالیات عایدی بر بازار سرمایه برای کلیت اقتصاد مفید نیست و شاید در کوتاه مدت مقداری نقدینگی به سمت بازار سرمایه بیاید؛ اما در میان مدت باعث می شود خروج سرمایه از کشور تشدید شود.»

حق شناس افزود: «به طور کلی طرح مالیات بر عایدی سرمایه به زیان اقتصاد کشور است و احتمالاً پس از اجرایی شدن این طرح، دولت مالیات را روی بازار سرمایه نیز پیاده کند.» وی اظهار کرد: «با توجه به وضعیت اقتصادی، طرح مالیات بر عایدی سرمایه باعث خروج نقدینگی از کشور و در نهایت تضعیف ارزش پول ملی خواهد شد.»

درآمد ۸۰۰ هزار میلیاردی از مالیات قابل تحقق است

عضو سابق شورای راهبردی نظام مالیاتی با اشاره به برخی برآوردها از بودجه سال آتی مبنی بر پیش بینی درآمد ۸۰۰ هزار میلیارد تومان دولت از طریق مالیات تصریح کرد: شرط تحقق آن استفاده سیستم مالیاتی از روش های نوین و ظرفیت مالیات علی الحساب در اجرای ماده ۱۶۳ قانون مالیات های مستقیم است. بزرگ زاده ادامه داد: در صورتی که سیستم های بانکی کشور بتواند با ثبت نقل و انتقال شبه پول هایی نظیر طلا و ارز، نقش اقتصاد زبر زمینی را کاهش دهد؛ تأمین رقم ۸۰۰ هزار میلیارد تومانی قابل وصول است.

خبر کوتاه

از ۵۰ برنامه محبوب ایرانیان در گوگل پلی ۴۰ مورد فیلترشکن است؛

صدر نشینی فیلترشکن ها

کوچاندن ایرانیان به برنامه های داخلی، از برنامه های جدی و شعارهای پرتکرار دولت کنونی است

نتیجه چنین شده است؟ آیا ریشه ماجرا به برنامه ها و نوع نگاه این افراد برمی گردد یا اینکه در عمل نتوانستند برنامه ها را به درستی اجرا کنند؟

اعمال بدون اعلام

«محمد کشوری» کارشناس حوزه فناوری اطلاعات و «مدیر اندیشکده طیف» درباره این شرایط و کارنامه ای که در جهت عکس شعارها و برنامه ها پیش رفته به «اعتماد» می گوید که حتی نمی دانیم برنامه چه هست و تنها براساس عملکرد و کارنامه این مدیران می شود سخن گفت. او در این باره می گوید: «آنچه الان در فروشگاه هایی مانند گوگل می بینیم نتیجه طبیعی سیاست فیلترشکن است. البته ذکر این توضیح هم ضروری است که فروشگاه هایی مانند گوگل یکسری استاندارد را مطرح می کنند که هر برنامه ایرانی امکان قرار گرفتن در این فضا را ندارد، یعنی کسانی که امنیت برای آنها مهم است سراغ گوگل پلی و موارد مشابه می روند.» اما قرار گرفتن این همه فیلترشکن و برنامه فیلترشده در فهرست برنامه های محبوب ایرانیان دقیقاً به چه معنا است و چه اطلاعاتی به ما می دهد؟ کشوری در پاسخ به این پرسش می گوید: «اولین چیزی که نشان می دهد این است که نیاز کاربران به این برنامه ها زیاد است و چون در فروشگاه های داخلی هم وجود ندارند پس کاربران سراغ این موارد می روند؛ یا اینکه به فیلترشکن نیاز دارند که در فروشگاه های داخلی وجود ندارد و کاربر سراغ موارد مانند گوگل پلی می رود.» این همه استفاده از فیلترشکن اما چه نگرانی کلی برای امنیت یک کشور دارد و مقصود چیست؟ او در پاسخ به این پرسش هم می گوید: «من اطلاع دقیقی ندارم اما می دانم برخی جاهای مشکوک با اهداف خاص برای مردم فیلترشکن تولید می کنند. وقتی سیاست این است که ۴۰-۳۰ میلیون نفر مجبورند از فیلترشکن استفاده کنند نتیجه آسیب به امنیت و داده های این افراد است. ممکن است بگویند استفاده نکنند، ولی این منطق درست نیست. نتیجه محدودیت غیر منطقی در معرض آسیب قرار گرفتن حدود ۴۰ میلیون نفر است.»

این شرایط اما نتیجه عملکرد کسانی است که برنامه و شعارشان امنیت داده های ایرانیان بوده است؛ چرا نتیجه چنین شده است؟ کشوری در این باره می گوید: «ما اقدام عملی مؤثری ندیدیم و تنها بحث فیلتر است. لازمه موفقیت هر سیاستی این است که بخش عمده کاربران مخصوصاً قشر فعال حوزه از آن استقبال کنند و وقتی سیاستی تعریف می شود که اکثریت با آن مشکل دارند دیگر ربطی به حرف های قشنگ ندارد.»

منتقدان او را وزیر فیلترشکن می دانند و یک نماینده مجلس هم به صراحت او و نگاهش به فناوری را متوسط دانسته است. کارنامه «عیسی زارع پور» اما مشخص است و دست کم در حوزه حکمرانی داده و امنیت اطلاعات ایرانیان که از شعارهایش بود، بررسی ها می گوید که در میان ۵۰ برنامه محبوب این روزهای ایرانیان در فروشگاه های معتبری مانند گوگل تا چشم کار می کند فیلترشکن هست و برنامه های فیلترشده. کشاندن مردم به سمت استفاده از فیلترشکن آن هم با شدت و حدت شرایط کنونی از این جهت کارشناسان و صاحب نظران حوزه فناوری اطلاعات را نگران می کند که اختیار اطلاعات مردم به دست صاحبان و سازندگان این فیلترشکن ها می افتد. این موضوع اگرچه ممکن است بعضی از کاربران عادی را چندانی نگران نکند اما در سطح کلان یک ابربحران امنیتی است و تقریباً در هیچ کشوری از این کره خاکی چنین وضعیت حاکم نیست.

هفته نامه نوسان / محمد باقرزاده

سرنوشت تلگرام دچار شدند. علاوه بر این نتایج همین بررسی می گوید که در میان ۵۰ برنامه محبوب ایرانی ها در گوگل پلی بیش از ۴۰ مورد فیلترشکن است و تنها ۳ تا ۴ برنامه عادی هستند. بقیه موارد هم پیام رسان ها و شبکه های اجتماعی فیلتر شده است. البته به این نکات هم باید توجه داشت که برخی برنامه های محبوب در بین ایرانیان هم از سوی خود گوگل از این فروشگاه حذف شدند؛ موضوعی که تأثیر چندانی البته در این فهرست ایجاد نمی کند و حتی در صورت قرار دادن این برنامه در چنین فهرستی باز هم شرایط نگران کننده خواهد بود. اهمیت این فهرست و موارد مشابه اما زمانی بیشتر و جدی تر می شود که این عملکرد را در کنار شعارهای مطرح شده از سوی این دولت و نمایندگان حامی این وضعیت قرار بدهیم؛ کسانی که همواره دغدغه و نگرانی حاکمیت داده و امنیت داده های ایرانیان را داشته اند. حالا خود دودستی اختیار گوشی ایرانیان را به افراد و شرکت های ناشناس و در مواردی هم شناس و با کارنامه نه چندان امن تقدیم کرده اند. پرسش جدی در این باره اما شاید این باشد که چرا با آن همه شعار،

پیش رفته که همین اواخر چندین نامه تهدیدآمیز مسوولان این دولت به شرکت هایی مانند «متا» خبرساز و حتی سوژه واکنش طنزآمیز کاربران شبکه های اجتماعی هم شده است. کارنامه و نتیجه عملکرد اما چیز دیگری می گوید. بررسی فروشگاه های برنامه های موبایلی و در راس آنها فروشگاه گوگل یا همان گوگل پلی، نشان می دهد که در فهرست محبوب ترین و پردانلودترین برنامه های نصب شده روی گوشی ایرانیان، تا چشم کار می کند فیلترشکن و برنامه های فیلترشده در داخل کشور دیده می شود. اگرچه این فهرست ها مدام تغییر می کند اما کلیت ۵۰ و ۱۰۰ برنامه قرار گرفته در این فهرست تا حد زیادی ثابت است. به عنوان مثال در ساعت ۲۰ روز ۹ دی و در فهرست فروشگاه گوگل، ۱۰ برنامه نخستین یا فیلترشکن است یا پیام رسان و شبکه های اجتماعی فیلترشده مانند تلگرام، واتساپ و اینستاگرام؛ یعنی در کنار فیلترشکن ها، سه برنامه هم دیده می شود که اولی اردیبهشت ۹۷ فیلتر شد اما فرآیند طی شده پس از آن درس عبرت نشد و حالا در تابستان ۱۴۰۱ هم دو برنامه دیگر به همان

سپردن اطلاعات مردم به صاحبان و سازندگان فیلترشکن ها در حالی است که شعارها و برنامه های وزیر و دولت کنونی دقیقاً در جهت عکس این رویداد بود اما به گفته یک کارشناس این حوزه و یک نماینده مجلس که با روزنامه «اعتماد» سخن می گویند، باید بین حرف های خوب و عملکرد شفاف تفاوت قائل شد. شرایط امنیت اطلاعات ایرانیان اما دقیقاً چگونه هست و چرا عملکرد وزیری که مدام از عباراتی مانند «لندینگ رایت» استفاده می کند مردم مرا تا این اندازه به فیلترشکن ها و برنامه های فیلترشده کشانده است؟ به عبارتی ساده تر تجربه فیلترشکن تلگرام که نتوانست ۸۰ درصد کاربران ایرانی را مجاب به کوچ به برنامه های ایرانی مشابه کند، تا چه اندازه مقابل چشمان وزیر و دولت کنونی است؟

دریافت بی سابقه فیلترشکن

تأکید بر کوچاندن ایرانیان به برنامه های داخلی و همچنین اصرار به ایجاد دفتر شرکت های صاحب نام حوزه فناوری در ایران، از برنامه های جدی و شعارهای پرتکرار دولت کنونی است و کار تا جایی

گزارش

کاهش مصرف آب در فولاد مبارکه

نوسان: کارشناس گروه فنی ناحیه نورد گرم فولاد مبارکه از کاهش ۲۱ درصدی مصرف آب در گردش فرایند پوسته‌زدایی نورد گرم خبر داد. امین صالحی با اشاره به اهمیت و نقش آب در فرایند نورد تختال و تولید کلاف گرم گفت: با اجرای پروژه ارتقا و بهینه‌سازی کلکتورهای پوسته‌زدایی خط نورد گرم، علاوه بر ارتقای کیفیت سطحی محصولات گرم و سرد، با طراحی مناسب کلکتور و به‌کارگیری نازل‌های نسل جدید، مصرف آب در گردش این فرایند به میزان ۳۰۰ مترمکعب در ساعت کاهش یافته است.

وی با بیان اینکه از مهم‌ترین پارامترهای طراحی کلکتورهای پوسته‌زدا میزان ضربه آب، دبی خروجی نازل‌ها و تعداد نازل روی هر کلکتور است، گفت: از آنجاکه ارتفاع نازل‌ها تا سطح بار تأثیر بسیار زیادی بر ضربه آب روی سطح بار دارد، در این پروژه با استفاده از نرم‌افزار شبیه‌ساز پوسته‌زدایی، ارتفاع بهینه نازل‌ها با توجه به نوع آن‌ها محاسبه شد و با توجه به محدودیت‌های تولیدی، ارتفاع بهینه‌ای برای کلکتورها تا سطح تختال یا بار طراحی گردید.

کارشناس گروه فنی ناحیه نورد گرم در خصوص اهمیت نقش نازل‌ها در این فرایند تصریح کرد: در نسل جدید نازل‌های پوسته‌زدا، با استفاده از یک قطعه اضافی که بر روی نازل نصب می‌شود، علاوه بر فیلتراسیون آب ورودی به نازل، جریان متلاطم آب به جریانی آرام و یکنواخت تبدیل می‌شود که علاوه بر افزایش ضربه آب روی ورق، کاهش مصرف آب را نیز در پی خواهد داشت.

به گفته وی این پروژه طی مدت ۴ سال با همکاری مؤثر واحدهای گروه فنی تولید، دفتر فنی تعمیرات، تولید و تعمیرات خط نورد گرم، توزیع انرژی و سیالات و خرید مواد مصرفی به انجام رسیده است.

در همین زمینه، محمدحسن ملکی، کارشناس تعمیرات مکانیک انرژی و سیالات نیز افزود: تصفیه‌خانه نورد گرم وظیفه تصفیه فیزیکی آب در گردش این واحد و تنظیم دمای آن را عهده‌دار است.

آب مصرفی در فرایند پوسته‌زدایی به حوضچه‌های مخصوص (Scale Pit) هدایت می‌شود. پس از جداسازی پوسته‌ها و لجن‌های موجود در آن، تمشینی نهایی در زلال‌ساز (Clarifier) انجام می‌گیرد و رسوبات باقی‌مانده از آن جدا می‌شود.

با اجرای موفقیت‌آمیز این پروژه، علاوه بر کاهش حدود ۳۰۰ مترمکعب در ساعت آب در گردش تصفیه‌خانه نورد گرم، بار سندی‌فیلترهای این واحد کاهش می‌یابد و در درازمدت منجر به افزایش عمر تجهیزات می‌گردد. امین صالحی، کارشناس گروه فنی ناحیه نورد گرم، این دستاورد مهم را به تمامی کارکنان، ذی‌نفعان و شرکای کسب‌وکار گروه فولاد مبارکه تبریک گفت.

افزایش ۲۰ درصدی کیفیت محصولات نورد سرد

مدیر محصولات پوشش‌دار و نهایی نورد سرد فولاد مبارکه از افزایش چشمگیر کیفیت محصولات مرکب در خط اسلیتر خبر داد و افزود: این دستاورد با اتکا به دانش فنی کارشناسان داخلی و با هدف تأمین حداکثری محصولات خاص به بار نشست. محسن زارع محصول نهایی خطوط نهایی را کلاف و ورق سرد اعلام کرد و افزود: عمده کاربردهای این محصول شامل صنایع خودروسازی، لوازم‌خانگی، صنایع فلزی، فیلترسازی، رادیاتورسازی، تانک و بشکه‌سازی، موتورهای الکتریکی و برخی موارد دیگر می‌شود.

خبر کوتاه

در ۹ ماهه سال جاری محقق شد؛

رشد ۱۰ درصدی درآمد شرکت فولاد مبارکه

در شرایطی که وجود برخی محدودیت‌های مصرف در حوزه انرژی عرصه را بر واحدهای تولیدی فولاد کشور تنگ کرده است، مدیران و کارکنان فولاد مبارکه با انسجام و همدلی هر چه بیشتر توانستند در ۹ ماهه سال ۱۴۰۱ با عملکرد خوب خود در تولید انواع محصولات قابل فروش، رشد ۱۰ درصدی درآمد فروش نسبت به مدت مشابه سال قبل را به ثبت برسانند.

هفته نامه نوسان / گروه صنعت

به مدت مشابه سال قبل به ۱۱۵ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است. وی در ادامه از رشد فرایند صادرات در آذرماه سال جاری خبر داد و گفت: در حوزه صادرات با عنایت به این که مدیریت شرکت همواره بر اولویت تأمین بازار داخل تأکید داشته است از ابتدای سال جاری تا پایان آبان ماه ۳۵۹ هزار تن محصولات شرکت به بازارهای خارجی عرضه شده است. اما در شرایط فعلی که کشور بیش از هر زمان دیگر به ارزآوری نیاز داشته است، این شرکت همگام با سیاست‌ها و استراتژی‌های اقتصادی کشور، به تنهایی در آذر ماه سال جاری

مهدی کویتی معاون اقتصادی و مالی فولاد مبارکه ضمن اشاره به مطلب فوق، درآمد حاصل از فروش این شرکت در آذر ماه را بیش از ۱۲ هزار میلیارد تومان اعلام و اظهار کرد: در مجموع ۹ ماهه سال جاری درآمد فروش فولاد مبارکه با رشد ۱۰ درصدی نسبت

به مدت مشابه سال قبل به ۱۱۵ هزار میلیارد تومان افزایش یافته است. وی در ادامه از رشد فرایند صادرات در آذرماه سال جاری خبر داد و گفت: در حوزه صادرات با عنایت به این که مدیریت شرکت همواره بر اولویت تأمین بازار داخل تأکید داشته است از ابتدای سال جاری تا پایان آبان ماه ۳۵۹ هزار تن محصولات شرکت به بازارهای خارجی عرضه شده است. اما در شرایط فعلی که کشور بیش از هر زمان دیگر به ارزآوری نیاز داشته است، این شرکت همگام با سیاست‌ها و استراتژی‌های اقتصادی کشور، به تنهایی در آذر ماه سال جاری

رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران خبر داد:

کاهش حداقل ۲۰ دلاری ارزبری هر تن فولاد در افق ۱۴۰۴

نوسان: رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران با اشاره به کاهش ارزبری تولید هر تن فولاد از ۷۰ دلار به ۵۰ دلار از تلاش برای کاهش ارزبری تولید هر تن فولاد به میزان حداقل ۲۰ دلاری دیگر تا افق ۱۴۰۴، خبر داد.

به جهت استفاده حداکثری از توان ساخت داخل در صنعت آهن و فولاد کشور به امضا رسیده که صرفه‌جویی ارزی حاصل از آن‌ها، بیش از یک میلیارد دلار برآورد می‌شود. رئیس انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران با بیان اینکه تا افق ۱۴۰۴، ارزبری تولید هر تن فولاد از ۷۰ دلار به ۳۰ دلار کاهش خواهد یافت، گفت: به واسطه موج فراگیر بومی‌سازی که از سال ۱۳۹۷ آغاز شده است، ارزبری تولید هر تن فولاد از ۷۰ دلار به ۵۰ دلار کاهش یافته و در تلاش

به گزارش نوسان و به نقل از ایسنا، طبق اعلام انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، بهرام سبحانی، ضمن اشاره به برگزاری چهارمین جشنواره و نمایشگاه ملی فولاد ایران در ماه جاری، وجه تمایز این رویداد را ارائه فرصت‌های ساخت داخلی و هم‌رسانی این فرصت‌ها با توانمندی‌های شرکت‌های دانش‌بنیان و سازندگان داخلی دانسته و اظهار کرد: در سه دوره گذشته این جشنواره و نمایشگاه، بیش از ۴۰۰ تفاهم‌نامه و قرارداد بین فولادسازان و سازندگان داخلی

هستیم تا افق ۱۴۰۴، این رقم را به کمتر از ۳۰ دلار در هر تن فولاد برسانیم. وی ضمن دعوت از همه صنعتگران، شرکت‌های دانش بنیان و سازندگان توانمند داخلی برای حضور و بازدید از این جشنواره و نمایشگاه، خاطر نشان کرد: واقعیت این است که واحدهای تولیدی در زنجیره فولاد باید تمرکزشان بر بخش تولید باشد و در برهه‌ای که امکان تأمین نیاز از خارج وجود داشت، به جهت سهولت امر، تأمین از خارج انجام می‌شد؛ اما اکنون که شرکت‌های فولادی با محدودیت‌هایی به واسطه تحریم

توانست با فروش ۱۴۹ هزار تن محصول در بازارهای جهانی میزان صادرات شرکت را به ۵۰۸ هزار تن افزایش دهد.

رشد ۱۸ درصدی تولید محصولات فولادی

وی در بخش دیگری از سخنان خود به مقدار تولید شرکت فولاد مبارکه در ۹ ماهه سال ۱۴۰۱ اشاره و اظهار کرد: علی‌رغم این که تمامی خطوط تولید شرکت در فصول تابستان و ماه‌های آغازین فصل سرد سال با محدودیت‌های حامل‌های انرژی مواجه بوده‌اند، خوشبختانه با برنامه ریزی صحیح و زمانبندی مناسب برای انجام فعالیت‌های تعمیراتی و با همت کارکنان شرکت فولاد مبارکه و فولاد سبا به رکوردهای خوبی دست یافتیم به نحوی که مقدار تولید محصولات آماده برای فروش این شرکت در بازه زمانی یادشده به ۶ میلیون و ۲۴۶ هزار تن رسیده که نسبت به مدت مشابه سال ۱۴۰۰ با رشد ۱۸ درصدی مواجه شده است. وی اظهار امیدواری کرد: در شرایطی که تولید برای کشور نقطه قوت و امیدآفرین است، بتوانیم در سایه الطاف الهی و با انسجام و همت حداکثری مدیران و کارکنان، برای سهامداران و ذینفعان شرکت منشأ اثر باشیم.

پدیده‌ای به نام ابر تورم

ابتر تورم اصطلاحی برای توصیف افزایش سریع، بیش از حد و خارج از کنترل عمومی قیمت در یک اقتصاد است. در حالی که تورم سرعت افزایش قیمت کالاها و خدمات را اندازه‌گیری می‌کند، در ابر تورم، تورم به سرعت در حال افزایش است که معمولاً بیش از ۵۰ درصد در ماه اندازه‌گیری می‌شود.

ابر تورم یا تورم بسیار بالا و معمولاً پرشتابی است که به سرعت ارزش واقعی ارز داخلی را بین برده و با افزایش قیمت کالاها باعث می‌شود افراد جامعه میزان دارایی‌هایشان را به شکل پول محلی به حداقل برسانند. در این شرایط به‌طور معمول به سمت نگهداری ارزهای خارجی پایدارتر سوق بیابند. در چنین شرایطی با این حال که سطح عمومی قیمت‌ها بر اساس پول محلی در اقتصاد مواجه با ابر تورم به سرعت افزایش پیدا می‌کند، قیمت اقلام نسبت به ارزهای خارجی نسبتاً با ثبات باقی می‌ماند. به عنوان مثال اقتصاد یونان در دوران اشغال توسط کشورهای محور در جنگ جهانی دوم آسیب زیادی دید. پیش از بهار ۱۹۴۱ تحت تأثیر چندین حمله قرار گرفت، تأثیر چندین حمله را در اواخر سال ۱۹۴۰ احساس کرده بود. اشغالگران مواد خام، دام و غذا را بردند و دولت دست نشانده مجبور شد هزینه های اشغال را به دوش بکشد. کاهش تولیدات کشاورزی منجر به کمبود شدید مواد غذایی در شهرهای اصلی و دوره ای به نام قحطی بزرگ شد. کاهش جمع آوری مالیات به افزایش تورم کمک کرد که در نوامبر ۱۹۴۴ به اوج ۱۳۸۰۰ درصد در ماه رسید. اگرچه افزایش قیمت‌ها به شدت مجارستان یا آلمان پس از جنگ نبود، ولی تلاش‌های ثبات یونان برای مدت طولانی‌تری ادامه یافت. پس از آزادی در اکتبر ۱۹۴۴، دولت سه تلاش در طول هجده ماه قبل از رسیدن به ثبات از طریق اصلاحات مالی با ابزار وام و ارز جدید انجام داد. به هر حال دلایل وقوع ابر تورم در کشورهای مختلف متفاوت بوده است و لذا راهکارهای بکار رفته هم متفاوت بوده است، هر چند مشترکاتی هم داشته اند.

میزان ابر تورم در کشورهایی بعنوان مثال بشرح است: مجارستان ۱۹۴۶، تورم روزانه ۲۰۷ درصد و هر پانزده ساعت قیمتها دوبرابر می‌شد. زیمبابوه ۲۰۰۸، تورم روزانه ۹۸ درصد و هر بیست و پنج ساعت قیمتها دو برابر می‌شد. یوگسلاوی ۱۹۹۴، نرخ تورم روزانه ۶۵ درصد و قیمتها هر سی و چهار ساعت دوبرابر می‌شد. آلمان ۱۹۲۳، نرخ تورم روزانه ۲۱ درصد و قیمتها هر سه و روز هفده ساعت دوبرابر می‌شد. یونان ۱۹۴۴، نرخ تورم روزانه ۱۸ درصد و قیمتها هر چهار روز و شش ساعت دو برابر می‌شد.

از ناترازی گاز تا چالش بنزین

محمود خاقانی گفت: برخی کارشناسان اقتصاد انرژی غیرایرانی گفته‌اند که در صنعت گاز ایران از مسیر تولید به مصرف میزان قابل توجهی گاز هدر می‌رود و این میزان هدرروی روزانه حدود ۲۷ میلیون متر مکعب یعنی یک سوم کل مصرف روزانه برخی کشورهای همسایه تخمین زده شده است. این کارشناس حوزه انرژی خاطرنشان کرد: ما برای جبران کسری گاز صنعت، نیروگاه و پتروشیمی را قطع می‌کنیم تا مردم در منازل گاز بیشتری بسوزانند، در حالی که مصرف این گاز در صنعت و بخش تولید، برای کشور درآمدزاست.

خبر کوتاه

چرا درآمد سرانه مردم ایران رو کاهش است؟

تبخیر سرمایه‌ها

تنها راه حفظ سرمایه های کشور، تعامل سازنده با دنیا است

کارشناسان معتقدند، ریشه پایین آمدن درآمد سرانه مردم ایران، که یکی از مهم ترین شاخص های رفاه اجتماعی است را باید در عواملی جست‌وجو کرد که «اول بر سرمایه گذاری و در مرحله بعد بر بهره‌وری تأثیر گذاشته‌اند». آنها تأکید دارند که یکی از علل کاهش سرمایه گذاری این است که به دلیل فشارهایی که عمدتاً از خارج به اقتصاد ایران وارد شده، امنیت سرمایه گذاری کاهش پیدا کرده است. عباس آرگون، کارشناس اقتصادی و عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی تهران در این ارتباط تأکید دارد که مشکلات مربوط به کاهش سرمایه گذاری‌ها و فرار سرمایه از کشور بسیار مهم هستند.

سرمایه‌های انسانی مهم‌ترند!

آرگون ادامه داد: مهم‌تر از سرمایه‌های مادی ما در کشور سرمایه‌های معنوی و نیروی انسانی ما هستند که باید با ایجاد اشتغال در کشور از نیروهای تحصیل کرده و نخبه‌مان بهره بگیریم، چراکه این افراد ثروت‌های اصلی و سازنده ما هستند این درحالی است که شاهد مهاجرت نخبگان هستیم، چراکه فضای مثبتی برای آینده وجود ندارد و با وجود آنکه برای این نیروهای درجه یک در ایران هزینه شده کشورهای دیگر از آنها بهره می‌گیرند این درحالی است که نیروی انسانی کیفی ثروت‌ساز است و می‌تواند منجر به توسعه سرمایه شود.

او در مورد رکوردهای اخیر دلار نیز افزود: اینکه امروز نرخ دلار به ۴۴ هزار تومان رسیده نشان‌دهنده انتظارات تورمی است و اینکه قدرت خرید و رفاه مردم افت کرده است و این موضوع تنها به چشم‌اندازها برمی‌گردد که متأسفانه مثبت هم نیستند و باید مسوولان به فکر چاره‌ای برای این موضوع باشند ضمن آنکه بحث‌های مربوط به برجام هم به نتیجه نرسیده است و تاکنون تنها فرصت‌سوزی شده و تاخیر در تصمیم‌گیری‌ها ما را با مشکل مواجه کرده است این در حالی است که با تصمیم در یک شرایط بهتر می‌توانستیم اقدامات سازنده‌ای داشته باشیم و باید با حفظ منافع ملی یک تصمیم درست اتخاذ شود. او در خاتمه گفت: تنها راه در این شرایط تعامل سازنده با دنیا است تا با حفظ سرمایه داخلی، صادرات توسعه یابد و با ظرفیت‌سازی و ایجاد اشتغال سرمایه‌های خارجی را هم بتوان جذب کرد.

هفته نامه نوسان / گروه اقتصاد

و بانک‌های داخلی قادر نیستند با سیستم بانکی دنیا در ارتباط باشند و امروز فارغ از مشکلاتی که همه صادرکنندگان در انتقال پول دارند خود دولت هم زمانی که نفت را صادر می‌کند هزینه‌های گزافی بابت انتقال پول نفت به کشور می‌پردازند پس چطور می‌توان به جذب سرمایه فکر کرد؟

مسیر روشنی وجود ندارد

او با بیان اینکه کدام سرمایه‌گذار خارجی حاضر است در این شرایط سخت سرمایه خود را به ایران بیاورد گفت: این روزها چه مسیر روشنی برای سرمایه‌گذاران در کشور وجود دارد و این افراد به امید چه آینده‌ای باید سرمایه‌گذاری کنند زمانی که نرخ ارز ۴۲ هزار تومان را هم رد کرده و تصمیم مسوولان در بازار ارز مشخص نیست چطور می‌توان سرمایه‌گذاری بلندمدت داشت؟ این کارشناس اقتصادی ادامه داد: همه این نوسانات در بازار ارز نشان‌دهنده آن است که سرمایه‌گذاری‌ها نمی‌تواند بازدهی مشخصی داشته باشد و در بازارهای

عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی تهران گفت: سرمایه‌گذاری نیازمند یک بستر باثبات است، چراکه در جایی سرمایه‌ها جمع می‌شوند که ثبات و امنیت باشد و اقتصاد هم قابل پیش‌بینی باشد. تنها در این شرایط است که می‌توان انتظار رشد سرمایه‌گذاری‌ها را داشت که متأسفانه ما در این مدت در این حوزه‌ها ضعیف عمل کرده‌ایم. این عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی تهران ادامه داد: متأسفانه ما در این مدت نتوانسته‌ایم سرمایه جدیدی جذب کنیم و به جز این سیاست‌ها به سمتی حرکت کردند که باعث خروج سرمایه‌های داخلی از کشور شد و این قضیه و ضعف‌ها تنها به شرایط پیش رو برمی‌گردد و اینکه چه میزان قوانین و مقررات تسهیل شدند و چقدر نرخ ارز ثبات داشت و اینکه میزان تعاملات مان با کشورهای دنیا چگونه بوده است. آرگون خاطرنشان کرد: سوال اینجاست در شرایط فعلی و با وجود تحریم‌های امریکا چطور می‌توان جذب سرمایه کرد، زمانی که سیستم بانکی کشور قفل است

مهاجرت بزرگ از سال ۲۰۵۰

نوسان: دبیر کارگروه آب و محیط زیست کمیته کشاورزی مجمع تشخیص مصلحت نظام نسبت به مهاجرت بزرگ ایرانیان نیز فعالان آب و محیط زیست نسبت به وضعیت منابع آبی و حتی خاک کشور هشدار داده بودند. به باور اغلب کارشناسان ایران دچار ورشکستگی آب شده است. به باور همه آنها در شرایط بحرانی قرار داریم. این موضوع در مورد وضعیت منابع خاکی نیز صدق می‌کند. در این باره محمد بازرگان، دبیر کارگروه آب و محیط زیست کمیته کشاورزی مجمع تشخیص مصلحت نظام به اقتصاد آنلاین گفته است، مشکلات آب و خاک کشور فاصله چندانی تا تبدیل شدن به بحران ندارد. در صورت ادامه وضعیت کنونی، تا سال ۲۰۵۰ مردم از استان‌های جنوبی مجبور به مهاجرت به استان‌های شمالی می‌شوند و این مهاجرت موجب تشدید مشکلات برای بخش دیگری از سرزمین می‌شود و ما به جایی خواهیم رسید که دیگر جای خواب برای انسان نیست، چه برسد به غذا! او با انتقاد از نگاه دولت‌ها بر مدیریت منابع آبی کشور افزود: با توجه به قانون توزیع عادلانه آب، قانون جامع آب و دستورالعمل‌ها و صورت‌جلسات، مدیریت منابع آبی با دولت است اما تفکر آنها در سال‌های اخیر حکمرانی و مالکیت بر آب بوده است. بازرگان ادامه داد: وقتی دولت‌ها خود را مالک منابع بدانند، هرطور خواهند رفتار می‌کنند، بدون اینکه جایگاهی برای پاسخگویی قائل شوند. به گفته بازرگان، در کشور ۶۰۹ دشت وجود دارد که از میان آنها ۴۳۰ دشت وضعیت فوق بحرانی دارند که از میان دشت‌های فوق افزود: ما در ۱۵۰ سال گذشته ۵۰ میلیارد مکعب منابع آب زیرزمینی خود را از دست داده‌ایم و این به معنی از دست رفتن ذخایر آبی برای آیندگان است.

بازرگان عملکرد وزارت نیرو در سال‌های اخیر را نیز به شدت مورد انتقاد قرار داد و گفت: براساس تفکر حاکمیت دولت بر آب، وزارت نیرو در دولت‌های مختلف هیچگاه خود را ملزم ندانسته که به‌طور شفاف اطلاعات مدیریت منابع و مصارف را ارائه دهد. بازرگان معتقد است؛ در سال‌های اخیر وزارت نیرو در حوضه‌های مهم آبریز اشتباهات بزرگ و فاحشی کرده است. او همچنین با اشاره به شرایط نگران‌کننده «دپای اکولوژیک» در ایران اظهار کرد: در ایران رد پای اکولوژیک ۱۷ ماه است به این معنی که به دلیل اثر مخرب انسان بر زمین، در ایران ۱۷ ماه زمان نیاز است که غذای ۱۲ ماه مردم تهیه شود، این یک فاجعه است و هر روز این رقم بیشتر می‌شود. بازرگان افزود: اگر به راهکارهای کارشناسان برای گذر از بحران توجه شود، شاید در ۲۰ سال آینده امکان گذر از بحران را داشته باشیم در غیر این صورت فاجعه اتفاق خواهد افتاد و دیگر قابل جبران نیست.

اینترنت دارای اختلال نیست!

عیسی زارع‌پور وزیر ارتباطات نیز در یک گفت‌وگوی تلویزیونی تاکید کرد: وزارت ارتباطات تکالیف متعددی دارد و اینترنت تنها ۲ درصد از وظایف این وزارتخانه است. وی در حاشیه جلسه هیات دولت نیز تصریح کرد: «اینترنت دارای اختلال نیست و مشکلی نداریم». در صورت صحت این درصد اندک، باید پذیرفت که اهمیت آن آنقدر بالاست که اکنون اقتصاد دیجیتال، کسب‌وکارهای اینترنتی، آموزش، حمل‌ونقل و بسیاری از فعالیت‌های روزانه کشور به این ۲ درصد گره‌خورده و باید برای بهبود آن چاره‌اندیشی کرد.

خبر کوتاه

داستان مشاور هتل از ژاپن

همان تغییری باش که آرزو می‌کنی آن را در جهان ببینی!

گروه هتل‌های تاج هندوستان از آقای «ماسایی ایمای» از کشور ژاپن دعوت کرد که برای کارکنان خود یک کارگاه آموزشی برگزار کند. کارکنان خیلی مردد بودند چرا که وضع کار و کسب هتل عالی و این آقا هیچ تجربه عملی در صنعت هتل ندارد، او دقیقا می‌خواهد چی یاد ما بدهد؟ به هر حال، طبق برنامه، همه راس ساعت ۹ صبح برای کارگاه در سالن کنفرانس جمع شدند.

هفته نامه نوسان / سانجانا هائیتوا / ترجمه: امیرعباس زینت بخش

بفرستیم. در طول کارگاه آموزشی، مواد های مخفی رو پیدا خواهیم کرد. سپس در هر نقطه و جلسه ای، کارکنان مشتاقانه منتظر بودند موداها رو پیدا کنند و بیاموزند که چگونه از آن اجتناب کنند

و در روز آخر، آقای ماسایی به داستان گفت

«یه ژاپنی و یه آمریکایی، که هر دو عاشق شکار بودند، در یه جنگل به هم برخوردند. آنها به عمق جنگل وارد شدند و به مرتبه متوجه شدند که گلوله‌هاشون تموم شده. در همین حین، اونا صدای غرش شیر رو شنیدند.

هر دو شروع به دویدن کردند. اما ژاپنیه یه لحظه ایستاد تا کفشای ورزشی خودشو بپوشه.

آمریکاییه گفت: داری چکار می‌کنی؟ ما باید اول خودمونو به ماشین برسونیم. ژاپنیه گفت: نه، من فقط باید مطمئن بشم که از تو جلو می‌زنم.»

همه شرکت کنندگانی که جذب شنیدن داستان شده بودند، ناگهان متوجه شدند بعد از اینکه شیر اولین قربانی خودشو بگیره، دیگه توقف می‌کنه و اون یکی دیگه رو تعقیب نمی‌کنه.

در پایان آقای ماسایی این گونه نتیجه گیری کرد: «درس اینه، رقابت در دنیای امروز خیلی شدید و بی رحمه، به همین خاطر که جلو بودن از یکی دیگه ولو با چند قدم، مهمه. و شما چنین کشور پهناور و پر از موهبت های طبیعی دارید. اگر به یاد داشته باشید که هزینه های تولیدتون رو کاهش بدید، همیشه بهترین کیفیت رو ارائه کنید، در مقایسه با بسیاری از کشورهای جهان شما چندین مایل جلوتر خواهید بود.»

همان تغییری باش که آرزو می‌کنی آنرا در جهان ببینی!

آقای ماسایی: «چرا؟ مشکل چیه؟ دارم بشقابا رو می‌شورم.»

مدیر: «بله قربان، در این خصوص یادداشتی بر می‌دارم و در گزارشی که از کارگاه آماده خواهد شد، قرار می‌دم.»

آقای ماسایی: «معدرت می‌خوام، اما این چیزی نیست که بخواهیم دربارش یادداشت برداریم، بیایید انجامش بدیم، همین الان!»

مدیر: «همین الان؟»

آقای ماسایی: «بله، درباره اتاق طبقه همکف یا زیرزمین تصمیمیتون رو بگیرید و چیزا رو از این اتاق همین الان جابجا کنید» و سپس پرسید: «این کار تنها به چند ساعت زمان نیاز داره، درست؟»

مدیر: «بله»

آقای ماسایی: «اجازه بدید ما تا قبل از ظهر برگردیم همین جا، تا اون موقع این چیزا جابجا شدند و اتاق با فرش، موبلمان و ... آماده شده. و از امروز برای هر شب چند هزار (روپیه) با شارژ کردن مشتریانتون در میارید.»

مدیر که هیچ انتخابی نداشت گفت: «بله آقا»

مقصد بعدی، آبدارخونه بود. گروه وارد شدند. دم ورودی، دو تا سینک بزرگ پر از بشقاب که باید شسته می‌شدند، بود.

آقای ماسایی، جاکتشو در آورد و شروع به شستن ظرفها کرد.

مدیر که نمی‌دونست چی بگه و چکار کنه، گفت: «قربان... دراید چیکار می‌کنید؟»

آقای ماسایی: «خوب، اجازه بدید

انجامش بدیم!»

مدیر: «بله قربان، در این خصوص یادداشتی بر می‌دارم و در گزارشی که از کارگاه آماده خواهد شد، قرار می‌دم.»

آقای ماسایی: «معدرت می‌خوام، اما این چیزی نیست که بخواهیم دربارش یادداشت برداریم، بیایید انجامش بدیم، همین الان!»

مدیر: «همین الان؟»

آقای ماسایی: «بله، درباره اتاق طبقه همکف یا زیرزمین تصمیمیتون رو بگیرید و چیزا رو از این اتاق همین الان جابجا کنید» و سپس پرسید: «این کار تنها به چند ساعت زمان نیاز داره، درست؟»

مدیر: «بله»

آقای ماسایی: «اجازه بدید ما تا قبل از ظهر برگردیم همین جا، تا اون موقع این چیزا جابجا شدند و اتاق با فرش، موبلمان و ... آماده شده. و از امروز برای هر شب چند هزار (روپیه) با شارژ کردن مشتریانتون در میارید.»

مدیر که هیچ انتخابی نداشت گفت: «بله آقا»

مقصد بعدی، آبدارخونه بود. گروه وارد شدند. دم ورودی، دو تا سینک بزرگ پر از بشقاب که باید شسته می‌شدند، بود.

آقای ماسایی، جاکتشو در آورد و شروع به شستن ظرفها کرد.

مدیر که نمی‌دونست چی بگه و چکار کنه، گفت: «قربان... دراید چیکار می‌کنید؟»

آقای ماسایی: «خوب، اجازه بدید

نوسان: براساس پیگیری‌های انجام شده کل بودجه سال ۱۴۰۲ در مجموع به ۵۰۰۰ هزار میلیارد تومان رسیده است و درآمدهای مالیاتی حدود ۷۰۰ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده که با احتساب درآمدهای حاصل از عوارض گمرکی به ۸۲۰ هزار میلیارد تومان رسیده است.

خبرگزاری تسنیم، در گزارشی نوشته است: با توجه به اینکه لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ بعدازظهر روز دوشنبه به مجلس ارائه شده است اما اعلام وصول آن به صورت رسمی رخ نداده است پیگیری‌هایی در خصوص ارقام کلان بودجه انجام شد، بر این اساس گفته شده است که بودجه عمومی دولت ۲۰۰۰ هزار میلیارد تومان و بودجه شرکت‌ها نیز ۳۰۰۰ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده است، بدین ترتیب کل بودجه به ۵۰۰۰ هزار میلیارد تومان رسیده است. درآمدهای مالیاتی حدود ۷۰۰ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده که با احتساب درآمدهای حاصل از عوارض گمرکی به ۸۲۰ هزار میلیارد تومان رسیده است.

از مجموع ۲۰۰۰ هزار میلیارد تومان بودجه عمومی دولت، ۱۰۰۰ هزار میلیارد تومان آن را هزینه‌های حقوق و دستمزد تشکیل می‌دهد، ۱۰۰۰ هزار میلیارد تومان دیگر نیز مربوط به سایر هزینه‌ها و تلفیق منابع و مصارف تبصره ۱۴ است. در بودجه نیز شاهد افزایش حقوق ۲۰ درصدی هستیم البته همچنان مدل دقیق این افزایش مشخص نیست و در نهایت باید دید که در مجلس چه تصمیمی در این خصوص گرفته می‌شود.

براساس شنیده‌ها پیشنهاد ابتدایی نرخ ارز در بودجه ۲۶ هزار تومان بوده که مورد موافقت قرار نگرفته است، به نظر می‌رسد که نرخ ۲۳ هزار تومان که در بودجه سال گذشته نیز قرار گرفته بود در بودجه سال آینده نیز قرار خواهد داشت. در خصوص تبصره ۱۴ نیز باید گفت که منابع آن وارد بودجه شده است اما پیگیری‌ها نشان می‌دهد این اقدام قرار نیست که تغییر به خصوصی ایجاد کند و تنها نظم بودجه را افزایش خواهد داد، در این بین منابع تبصره ۱۴ نیز نزدیک به ۷۰۰ هزار میلیارد تومان در نظر گرفته شده است. با توجه به اینکه ۷۰۰ هزار میلیارد تومان از تبصره ۱۴ وارد بودجه عمومی شده است و رقم هزینه‌های حقوق و دستمزد نیز ۱۰۰۰ هزار میلیارد تومان تعیین شده، به نظر می‌رسد که حدود ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار میلیارد تومان برای بحث بازخرید اوراق و همچنین بودجه عمرانی کشور در نظر گرفته شده است. یکی از نکاتی که در خصوص لایحه بودجه سال ۱۴۰۲ مطرح شده این است که در حقیقت تغییری قابل توجه در آن رخ نداده است و بخشی قابل توجه از رشد درآمدها و هزینه‌ها مربوط به تورم سال جاری است.

اظهارات عجیب وزیر اقتصاد درباره تورم

احسان خاندوزی، وزیر اقتصاد و دارایی درباره گزارش‌های وزارت اقتصاد مبنی بر کاهش نرخ تورم در حالی که قیمت دلار بیشتر از ۴۰ هزار تومان است و هیچ‌یک از شاخص‌ها نشانگر کاهش نرخ تورم نیست، گفت: اتفاقاً پس از ۱۲ ماه در شاخص تورم شاهد برگشت این شاخص به سطوحی که وجود داشت هستیم و برخلاف آنچه شما می‌گویید تمام مدل‌های اقتصادی کاهش نرخ تورم را گزارش می‌دهند و تمام گزارش‌های بین‌المللی هم در مورد اقتصاد ایران تهیه شده گواه از کاهش نرخ تورم دارند.

خبر کوتاه

بحرانی شدن مواد خام چه پیام فرصت ساز و تهدید آفرینی در پی دارد؟

موج زودگذر یا شروع بهمن

وضعیت مواد خام بحرانی موضوعی بنیادین در تحلیل تحولات آینده معدن و صنایع فلزی است

یک چرخش راهبردی، برنامه توسعه‌ای خود را به گزارش‌های مواد خام حیاتی کشورهای هدف، متصل کرده‌اند. در این میان، نمونه‌هایی از کنشگری فولادسازها پیشرو در جهان، نخست برای سرمایه‌گذاری در تأمین مواد خام بحرانی برای فولادسازی و آلیاژسازی و سپس برای توسعه سبد سرمایه‌گذاری (مستقل از فولاد) نیز وجود دارد. پس در هر بخش از زنجیره ارزش صنایع پیشرفته برای آینده، اقدام برای رفع کمیابی مواد خام بحرانی، شاهد دارد و به نوعی یک رقابت همه‌جانبه برقرار است.

ایران و اثرات بحرانی شدن

مانند کشورهای غنی از منابع، ایران نیز می‌تواند بخشی از راهکار جهانی باشد یا حداقل برای تأمین نیاز صنایع اصلی، گذار (محتمل) دیجیتال و پاک خود، دچار کمیابی نشود. برای یک شرکت فعال در صنعت آهن و فولاد ایران، بحرانی شدن چند پیام فرصت ساز و تهدید آفرین در پی دارد. در مرحله نخست و به‌عنوان مهم‌ترین نتیجه، شرکت فعال در حوزه آهن و فولاد برای تضمین آینده خود، باید «بخشی از یک راهکار بزرگ‌تر و مبتنی بر آینده جهان» باشد. به‌عبارت‌دیگر، معدنکار یا فولادساز ایرانی باید مشخص کند کجای گذار دیجیتال و گذار سبز جهان و در کدام قسمت زنجیره ارزش جهانی است و در پیمان با چه شرکت‌هایی قرار دارد. به این معنی که بخشی عمده‌ای از چشم‌انداز شرکت‌های مذکور باید گره‌خورده با چشم‌انداز صنایع پیشرفته پایین‌دستی باشد. همچنین شرکت‌های پیشرو معدنی و فلزی ایرانی (حداقل برای تضمین بازار تقاضای خود) می‌بایست همکار صنایع پیشرفته پایین‌دستی برای حل مسئله دسترسی بایابنات به مواد خام بحرانی باشند. بدیهی است که «کمیابی مواد خام بحرانی»، «سرعت رشد تقاضای آن‌ها» و «فرصت صادرات و ایجاد ارزش افزوده» منجر به کاهش ریسک سرمایه‌گذاری و افزایش سود آفرینی شرکت‌های معدنی و فلزی ایرانی خواهد بود. به‌ویژه در سطح شرکت‌ها نیز، شواهدی از شناسایی و ارزیابی مواد خام بحرانی وجود دارد که هم‌زمان سوبه‌های رفع تهدید و شناسایی فرصت‌های سرمایه‌گذاری را در خود دارد. به‌وضوح این رویکرد در سطح شرکت‌های بزرگ فلزی کشور قابل الگوبرگشت است. در آخر، معتقدم همان‌طور که باید برای آینده صنعت فولاد ایران تحلیل درستی داشت، باید مفاهیم کلیدی و تأثیر برای این آینده را نیز شناخت و مواد خام بحرانی، از جمله مهم‌ترین این مفاهیم هستند.

مواد خام بحرانی موضوعی بنیادین در تحلیل تحولات آینده بخش معدن و صنایع فلزی است. با تکیه به شواهد قابل توجه، باید رابطه هرگونه تحلیل اقتصادی، فناورانه، سیاسی یا اجتماعی درباره آینده بخش معدن و صنایع فلزی ایران با موضوع مواد بحرانی (در تعبیر دیگر «حیاتی» و با اغماض «راهبردی») کندوکاو و شفاف شود. این موضوع در صنعت آهن و فولاد ایران، اهمیت دوچندان دارد و تبیین ارتباط آینده فولاد و مواد خام بحرانی، یکی از چارچوب‌های اصلی برای تحلیل آینده این صنعت است؛

هفته نامه نوسان / هومن فرزامی / آینده‌پژوه

بزنگاه تاریخی

در حوزه مواد بحرانی

ایران، مسئله بحرانی شدن مواد خام به صورت تمثیلی در چالش بین بخش معادن سنگ‌آهن و شرکت‌های فولادسازی قابل فهم است. فولادسازها سعی در تملک منابع مواد خام اولیه برای استمرار تولید دارند و در مقابل، معدن‌کاران برای ورود به پایین‌دست و داشتن سهم بیشتر از ارزش افزوده اقتصادی تلاش می‌کنند. اگر خودروسازها هم برای تأمین مواد خام احساس خطر کنند، به این زنجیره وارد می‌شوند و مسئله پیچیده‌تر می‌شود. همین تجربه در مقیاس صنایع پیشرفته آینده، در جهان وجود دارد. نمونه‌های بسیاری را سراغ داریم که «خودروساز برقی، شرکت‌های اصلی فناوری اطلاعات ارتباطات یا شرکت فعال در زمینه فناوری‌های انرژی» برای تضمین اهداف خود و با توجه به کمیابی مواد اولیه، در عمل تا معدن ورود پیدا کرده یا به یک کنسرسیوم و پیمان چندجانبه پیوسته‌اند. شواهد دیگری نیز وجود دارد که صنایع مذکور، برای توسعه معادن و استخراج مواد جانبی سرمایه‌گذاری کرده‌اند و به نوعی به بالادست زنجیره ارزش وارد شده‌اند. بالعکس، معدنکاری سنتی و فعال در استخراج فلزات پایه، در

در بیشتر گزارش‌های مواد خام بحرانی اخیر برای درک «سازوکار و نتیجه» بحرانی شدن مواد معدنی به بحران سال ۱۹۷۳ و جنگ شش‌روزه اعراب و اسرائیل و تحریم نفتی اوپک، اشاره می‌شود تا در ذهن شهروند، مدیر کسب‌وکار و سیاست‌گذار غربی، همان انگارها و تصاویر و صفت‌های بزرگ پمپ‌های بنزین یادآور شود. امروزه نیز در بحبوحه جنگ روسیه و اوکراین، چالش افزایش قیمت گاز، یادآور همان وابستگی بلوک غربی به منابع انرژی فسیلی کشورهای درحال توسعه است. با این تفاوت که این بار غرب نمی‌خواهد در انرژی‌های تجدید پذیر و در تحول دیجیتال، مجدد وابستگی داشته باشد و در زمانه جهانی شدن به‌وضوح صحبت از خودکفایی می‌کند؛ بنابراین در دوران معاصر، انظر بلوک غربی موادی مانند لیتیم، کبالت و عناصر نادر خاکی جایگزین نفت شده‌اند و اگر قرار باشد شهروندی در صف بنزین و گاز نماند، این بار باید چالش را نه در خاورمیانه و روسیه بلکه در چین، آفریقا و آمریکای جنوبی حل کرد.

بحرانی شدن یک موضوع متأخر نیست و از نظر تاریخی، سابقه این مفهوم به بلندای تاریخ تحولات بشری است. کمیابی غذا در ۱۰ هزار سال پیش و تحول جوامع شکارگر به یکجانشین، قدیمی‌ترین شاهد آن است. یک شاهد کهن به اتفاقات هزاره قبل میلاد و بحران دسترسی به قلع در یونان باستان به دلیل جنگ‌های آن دوره بازمی‌گردد. مواد خام بحرانی به معنای متأخر آن ناشی از تحولات سیاسی «جنگ جهانی دوم»، «جنگ سرد» و «جنگ فناورانه» اخیر است. حتی اگر چین دست از گلوگاه‌سازی بردارد یا قوانین سازمان تجارت جهانی این کشور را برای سهمیه‌بندی، رایانه دهی و منع صادراتی محدود کند، باز جهان با مسئله‌ای به نام مواد بحرانی مواجه خواهد بود. چین نوک یک کوه یخ و نمایان‌ترین بخش بحران مواد خام در دوران معاصر است و این بحران بین کشورهای هم‌پیمان و هم‌بلوک نیز شواهد بسیار دارد. به‌عبارت‌دیگر، رقابت بزرگی برای گذار دیجیتال و گذار سبز و درعین حال کمیابی قابل توجه برای برخی از مواد موردنیاز این دو گذار وجود دارد.

تحصیلات در برابر نهاد اقتصادی

نه فقط تحصیلات پایه بلکه تحصیلات عالی هم آنقدرها در تعیین سطح رفاه و رونق اقتصادی یک ملت تاثیر و اهمیت ندارد. ما باید به طور جدی درباره نقش تحصیلات در اقتصادمان تجدید نظر و فکر دیگری کنیم.

در مورد کشورهای ثروتمند وسواس آنها نسبت به تحصیلات عالی باید مهار و کنترل شود این وسواس به تورم ناسالم در مدارک دانشگاهی و یک سرمایه گذاری اضافی در ابعادی عظیم در آموزش عالی در بسیاری از کشورها منجر شده است که نتیجه آن است. من با کشورهایی که به دلایل دیگر درصد بسیار زیادی یا حتی ۱۰۰ درصد ثبت نام دانشگاهی دارند مخالف نیستم اما این کشورها نباید خود را فریب دهند و باور کنند که این امر تاثیر قابل توجهی در بهره‌وری اقتصادی آنها خواهد داشت.

آنچه واقعا کشورهای ثروتمند را از کشورهای فقیرتر متمایز می‌سازد به چگونگی تحصیل شهروندان آنها به طور فردی خیلی کم مربوط می‌شود بلکه چگونگی سازمان یافتگی شهروندان آنها در قالب نهادها و موسسات دسته جمعی با بهره‌وری بالا خواه این نهادها و موسسات جمعی بنگاه‌های غول آسایی مانند بوئینگ یا فولکس واگن باشند خواه بنگاه‌های کوچک‌تر اما در سطح جهانی فعال مانند بنگاه‌های اقتصادی سوئیس و ایتالیا، مربوط است.

رشد و تکامل چنین بنگاه‌هایی نیازمند آن است که از سوی طیفی از نهادهایی که سرمایه‌گذاری و خطرپذیری را تشویق می‌کند و نیز از سوی یک نظام اقتصادی و بازرگانی که بنگاه‌ها را در دوران کودکی صنایع حمایت و تغذیه می‌کند و یک نظام مالی که سرمایه احتیاطی لازم را برای سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت ارتقا دهنده بهره‌وری برای آنها فراهم و تامین می‌کند و نیز از سوی نهادهایی که هم برای سرمایه‌داران با یک قانون خوب و مناسب ورشکستگی و هم برای کارگران که رفاه آنان را تضمین کند و فرصت‌های مجدد اشتغال را فراهم سازد و نیز با مقررات مربوط به تحقیقات و توسعه و کارآموزی و نظایر اینها پشتیبانی شوند.

تحصیلات ارزشمند است اما ارزش اصلی آن در افزایش بهره‌وری و تولیدی نیست. ارزش تحصیلات در توانایی آن برای کمک به ما در جهت توسعه و تکامل امکانات بالقوه‌مان و راه بردن یک زندگی مفیدتر، آراسته‌تر و مستقل‌تر نهفته است. اگر ما تحصیلات را با این گمان گسترش دهیم که اقتصادهای ما را ثروتمندتر خواهد ساخت به طور جدی سرخورده و مأیوس خواهیم شد زیرا رابطه میان تحصیلات و بهره‌وری ملی رابطه‌ای نسبتا ضعیف، نامطمئن و پیچیده است. اشتیاق بیش از حد ما به تحصیلات باید مهار شود به ویژه در کشورهای در حال توسعه لازم است که توجه بسیاری به جریان ایجاد و ارتقای مؤسسات مولد و نهادهایی که از آنها پشتیبانی کنند مبذول گردد.

از کتاب بیست و سه گفتار در باب سرمایه‌مداری، گفتار هفدهم

ضربان اقتصاد شهر

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: مجید محقیان
صفحه آرایی: آزاده تحویلین
آدرس: اصفهان، خیابان فردوسی، نبش عافیت، ساختمان ۱۰۲
تلفن: ۰۳۱-۳۲۶۱۷۸۵۹
لیتوگرافی و چاپ: میرنگار

هفته نامه نوسان
شماره دویست و سی و هفت

نگاه

دکتر محمد رضا یوسفی

مشکلات اقتصادی، راه حل اقتصادی ندارند

گذاری نشود، رشد اقتصادی بادوام و بالا تحقق نخواهد یافت. سرمایه گذاری دولتی نیز تحت تاثیر صادرات نفتی بوده است که در شرایط کنونی امکان پذیر نیست. توان دولت برای تامین هزینه های خویش نیز بسیار کاهش یافته است و از کسری شدید بودجه رنج می برد. سرمایه گذاری نیازمند امنیت اقتصادی و اقلی روشن جهت بازدهی است. ایران امروز فاقد این امر است. از طرف دیگر به دلیل رابطه با جهان غرب، تکنولوژی به خوبی به کشور منتقل نشده است.

سال جاری تورم، احتمالا بالاترین نرخ خود را در حداقل شصت سال اخیر تجربه خواهد کرد. این امر به دلیل رشد ۵۶ درصدی نرخ ارز از ابتدای سال تاکنون، رشد بالای نقدینگی و انتظارات تورمی ناشی از عدم اطمینان نسبت به آینده، کاهش شدید اعتماد عمومی به دولت و توانمندی آن است. در نتیجه قدرت خرید یارانه پرداختی دولت در بهار امسال به نصف رسیده است. بنابراین راه حل در ایجاد ثبات سیاسی، برقراری موازنه مثبت با شرق و غرب و بهبود کیفیت حکمرانی است. کیفیت حکمرانی تابعی از متغیرهایی مانند حاکمیت قانون، شفافیت، پاسخگویی و سلامت حاکمیت است. در صورتی که امور یادشده اصلاح نگردد، امیدی به بهبود معنی دار شرایط زندگی مردم نباید داشت.

جمال رحمتی

نگاره

کریسمس

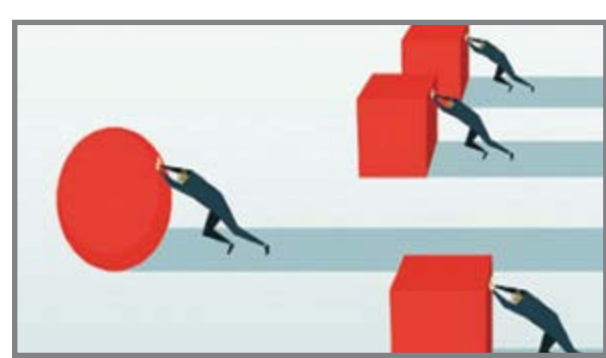
کیاست

اقتصاددانان؛ حکومت و انقلاب

سیاست ممنوع باشد و تصمیم به کاربرد خشونت و جنگ طلبی در حیطه تصمیم سیاستمداران منتخب مردم و نه نظامیان باشد.

اگر بخواهیم وضع ایران را با این نظریه توصیف کنیم با تاسف بسیار در دو دهه گذشته کشور هرچه بیشتر قائم به شخص تر شده است تا قانون محور. قانون چون موم در دست مفسران و مجریانش قابلیت تفسیرهای تا ۱۸۰ درجه اختلاف پیدا کرده است به بیان دیگر ارزش قانون از جفجه کودکان کمتر شده است. درباره شرط آستانه‌ای سوم نیز رخنه و دخالت تمام عیار نظامیان و سپاهیان در تمام ارکان قدرت اظهارنظر شده است و صدایش تا به فلک هم رسیده است.

اگر داگلاس نورث، انقلاب را مانع توسعه می‌داند، در مقابل منسرف اولسون گروه‌های ذینفع مستقر مفت‌خور را مانع رشد اقتصادی می‌داند که راه‌حل برچیدن و جازو کردن آنها است و تنها گزینه‌های موجود هم وقوع جنگ یا انقلاب خشونت‌بار و فروپاشی کامل نظم مستقر است.

سیاست و اقتصاد) اجازه تخریب خلاق می‌دهد تا هر کس که توان و استعداد و مزیت بیشتری دارد با نوآوری بهتر بتواند سود بیشتری برد و برنده شود و این‌گونه اقتصادی پویا و قوی و دائم در حال پیشرفت ایجاد می‌شود. نظم دسترسی محدود به سه حالت اصطلاحا حکومت‌های طبیعی (۱) شکننده (۲) پایه (۳) بالغ تقسیم می‌شود که هرچه به سومی نزدیک شویم حکومت از حالت شخص محور به سمت قانون محور حرکت کرده، سازمان‌های خصوصی قوی‌تر و مستقل‌تر از دولت شده و کاسبی جنگسالاران و کارشناسان خشونت

دکتر جعفر خیرخواهان

داگلاس نورث و همکارانش به شدت ضدانقلاب هستند؛ یعنی رواج خشونت را عامل اصلی در جازدن و عقب گرد در مسیر طولانی توسعه کشور می‌دانند. آنها جوامع کنونی را به دو دسته کلی نظم دسترسی محدود و باز تقسیم می‌کنند. پتانسیل خشونت (جنگ داخلی، شورش، کودتا، انقلاب، براندازی) همیشه در تاریخ وجود داشته و دارد و تفاوت اصلی این دو نظم در شیوه مهار خشونت است. نظم دسترسی محدود با ایجاد انحصارات، رانت خلق می‌کند. در میان کارشناسان خشونت، یعنی کسانی که دست به اسلحه‌شان خوب است و سریع می‌توانند منازعه و آشوب و ناامنی ایجاد کنند، توزیع می‌کند تا جلوی بروز خشونت را (بصورت موقتی) بگیرد. به بیان دیگر صلح مسلح برقرار کنند؛ چون به محض قطع توزیع رانت بین کسانی که قدرت اعمال خشونت دارند خشونت سر باز خواهد کرد. نظم دسترسی باز با ایجاد رقابت و آزادی ورود همگان در هر دو حوزه